

Lesopzet Online Pesten

(printen voor docent)

1. Introductie les

5/10 minuten

Iedereen heeft op de één of andere manier ervaring met pesten: elke leerling is zelf wel eens gepest, heeft zelf wel eens iemand gepest of heeft wel eens gezien dat iemand anders werd gepest.

Op internet staan heel veel verhalen van kinderen die worden gepest.

- U zou als introductie van deze les een verhaal kunnen voorlezen, bijvoorbeeld een passage uit het boek *Spijt!* van Carry Slee, of een artikel van internet ([klik](#) voor voorbeeld)

2. Kern van les

15 minuten

Wat is het verschil tussen pesten en plagen?

- Laat de leerlingen eerst allemaal zelf twee kenmerken van pesten en plagen opnoemen.
- U maakt daarna een lijst op het bord of laat het in groepjes bespreken [Doel 1].

Plagen

Plagen is op een gelijkwaardige manier iemand voor gek zetten. De ene keer zet jij iemand voor gek, de andere keer wordt je voor gek gezet.

Plagen kan ook leuk zijn, het is voor de lol. Plagen kan goed voor je zijn: je leert voor jezelf opkomen.

Pesten

Bij pesten is het absoluut niet meer gelijkwaardig. Eén iemand wordt elke dag gepest door anderen. Er is niks leuks aan en het is ook niet goed voor je. Het kan heel traumatiserend zijn.

(Bron: <http://www.pestten.net/>)

Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen online pesten en pesten in het "echte" leven?

- Vraag aan de leerlingen wat zij erger vinden en ook waarom?
- Is digitaal pesten minder erg omdat je geen lichamelijk geweld gebruikt?
- Of is geestelijk geweld juist véél erger dan lichamelijk geweld?
- Is het één makkelijker op te lossen dan het ander?
- Probeer samen met de klas twee overeenkomsten en twee verschillen te benoemen, of laat de leerlingen dat in groepjes doen. [Doel 2].

3. De opdracht

20/25 minuten

- Verdeel de leerlingen in groepjes van +/- 4 personen.
 - De leerlingen krijgen de opdracht een poster/boekje/PowerPoint/... te maken met daarin op zijn minst de antwoorden op de volgende vragen:
- 1) Wanneer is er volgens jullie sprake van online pesten? Denk aan de grens tussen pesten en een grapje maken en probeer zoveel mogelijk voorbeelden te verzinnen [Doel 3].
 - 2) Beschrijf een ervaring van jezelf, of van iemand die je kent, met online pesten. Gebruik hiervoor ongeveer 10 zinnen [Doel 4].
 - 3) Noem minstens 5 gouden tips voor een slachtoffer van online pesten [Doel 5].
 - 4) Welk advies (of adviezen) zou je aan de dader willen geven [Doel 6]?
 - 5) Welk advies (of adviezen) zou je willen geven aan de mensen (in de klas) die weten dat er online gepest wordt [Doel 7]?

Websites die de leerlingen kunnen gebruiken:

<http://www.ouders.nl/mopv2005-onlinepesten.htm>

<http://weetwatjetypt.nl/>

http://eilbracht.web-log.nl/eilbracht/2006/02/wat_vind_jij_va.html

<http://www.stopdigitaalpesten.nl/>

- De leerlingen kunnen de rest van de les aan de slag met deze opdracht. Het is de bedoeling dat de leerlingen voor de volgende les een presentatie geven aan de rest van de klas over wat zij hebben gemaakt. Daarna kunt u een klassengesprek starten.

4. Afronding

5/10 minuten

De leerlingen hebben nu een hele les gewerkt en nagedacht aan/over digitaal pesten. Voor sommige kinderen is dit misschien een erg heftig onderwerp, omdat zij bijvoorbeeld zelf gepest worden of iemand kennen die gepest wordt.

- Vraag aan het eind van de les (vijf of tien minuten voor tijd zodat er nog tijd is of iemand nog iets wil zeggen naar aanleiding van de les.
- Eventueel kunt u ook nog vragen aan de leerlingen één woord op te schrijven waarbij zij denken aan digitaal pesten. Laat elke leerling zijn woord opnoemen, of alleen de leerlingen die dat willen. Wellicht komen hieruit dingen naar voren die u kunt gebruiken voor verder gesprek in een volgende les.

Achtergrondinformatie

Cyberpesten, *digitaal pesten* of *digipesten* is het pesten via internet. Dit gedrag komt zowel tussen kinderen en tieners thuis en op school als tussen collega's op het werk voor. Er zijn verschillende manieren om te cyberpesten. Het kan gaan om kwetsende of bedreigende e-mails of bedreigingen of lastig gevallen worden via chatprogramma's als MSN. Er kunnen beledigende pagina's met foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op internet geplaatst worden. Er kan sprake zijn van "stalkingactiviteiten", waarbij een of meerdere daders doelbewust een slachtoffer lastig blijft vallen en er kan op fora en vrij bewerkbare pagina's, zoals Wikipedia, beledigende of bedreigende informatie geplaatst worden.

Kenmerken

- Cyberpesten gebeurt vaak anoniem. De daders voelen zich veilig, ongenaakbaar en onherkenbaar, waardoor ze weinig terughoudend zijn.
- Cyberpesten is soms harder dan "gewoon" pesten. Omdat dader en slachtoffer niet in direct contact met elkaar staan, maar enkel via de computer verbonden zijn, verschuiven ook hierdoor grenzen en gaat de dader verder, omdat deze zich niet geremd voelt. Waardoor ook meerdere mensen het misschien/waarschijnlijk te weten komen.
- Niet enkel fysiek of sociaal dominante personen doen aan cyberpesten. Door zijn kennis over het internet voelt de dader zich vaak machtiger dan het slachtoffer en denkt dan 'veilig achter de computer' zijn slag te kunnen slaan.
- Het slachtoffer voelt zich onveiliger dan bij gewoon pesten want hij is nergens vrij; niet op het werk, school of thuis.